

- 4) Restaurátorská zpráva (cit. v pozn. 2) interpretuje výjev jako Zvěstování P. Marii.
- 5) Např. v kostele v Myšenci na nástěnných malbách z pátého desetiletí 14. století. Vyobraz. viz J. Pešina. Gotická nástěnná malba v zemích českých I, 1300 - 1350, ČSAV, Praha 1958, obr. 160.
- 6) K tomu blíže P. Kroupa. K ikonografickým proměnám české architektury a architektonické plastiky 13. a 14. století. Památky a příroda, 10/1991, s. 577.
- 7) Z. Plátková. Nástěnné malby v Čechách a na Moravě 1390 - 1420, nepublikovaná dizertační práce na FF UK v Praze, 1977, s. 117.
- 8) Jde např. o postavu proroka z výjevu Anděl Boží mluví k prorokovi, p. 413. Vyobraz. viz J. Krása, Rukopisy Václava IV., Praha, Odcon, 1974, č. 198.
- 9) J. Krása, I. c., vyobraz. č. 197.
- 10) Z. Plátková, I c, s. 44.
- 11) LE VI, Praha 1927, s. 196.
- 12) A. Sedláček. Hrady, zámky a tvrze království českého, XV, Praha, 1927, s. 200.
- 13) G. Trnka. Město Říčany, 1913, s. 30.
- 14) Restaurátorská zpráva, I. c., nestránkováno.

## GOTISCHE WANDGEMÄLDE IN DER KIRCHE VON ST. PETER UND PAUL IN ŘIČANY BEI PRAG

Wandgemälde bedecken die Wände und das Gewölbe des Raumes im Turm, der bei der Südseite des Kirchenschiffes plaziert ist. Das Gewölbe trägt die Symbole der vier Evangelisten, die mit Schriftbändern versehen sind. In dem oberen Feld der Westwand ist die Szene des Martern von zehntausenden der Martyrer, in der unteren Zone derselben Wand sind einige selbständige Szenen, die inhaltlich mit der Szene im oberen Wandfeld zusammenhängen könnten. Der obere Teil der Ostwand ist mit der Szene Christus auf dem Ölberg ausgefüllt, in dem unteren Teil der Wand sind nebeneinander stehende Gestalten der zwölf Apostel, aufgeteilt in zwei Gruppen zu sechs. Die Südwand des Raumes ist durch den ursprünglichen Eintritt durchbrochen. Auf dem linken Teil der Hauptwand ist die stehende Bischofsgestalt mit einem Stab in der linken Hand, die übrige Fläche dieser Wand eibschließend der Eintrittsnische ist mit Ornamentmotiven bedeckt. An der Innenfläche des Bogens den Raum vom Kirchenschiff trennend sind Halbgestalten aufgestellt, welche die Gestalten des alten Testaments darstellen.

Aus dem formalen Gesichtspunkt stellt stellt die Ausschmückung des Raumes unter dem Turm der Kirche in Říčany ein Werk verbunden mit einer Formalverbindung mit Spitzenkunstwerken der Zeit um das Jahr 1400 dar. Die engste Formalanalogie kann man auf den einzelnen Gestalten der Tafel aus Dubeček verfolgen. Namentlich die konvexe, mit feinem Inkarnat durchgeführte Stirn des gekrönten Königskopfes (David) stellt durch seine Durchführung ein typisches Werk der kurzen Periode des höchsten Schönheitsstil um das Jahr 1400. Es handelt sich um das Werk einer Malerwerkstatt geleitet von einem kundigen Meister der gleichzeitigen Prager hofkünstlerischen Produktion, welcher sich an manchen Teilen der Ausschmückung persönlich beteiligte (Dekoration des Eintrittsbogens in den Raum des Kirchenschiffes).

## ABBILDUNGEN

1. St. Peters und Paulskirche in Říčany, Südseite der Kirche mit dem Bruchstück des ehemaligen gotischen Turmes. (Lichtbild P. Kroupa)
2. St. Peters und Paulskirche in Říčany, Bemalung des Gewölbes des ehemaligen Eintrittsraumes im Erdgeschoss Bruchstücke des gotischen Turmes, das Symbol des Evangelisten St. Markus, um 1400. (Lichtbild

P. Kroupa)

3. St. Peters und Paulskirche in Říčany, Bemalung des Gewölbes des ehemaligen Eintrittsraumes im Erdgeschoss Bruchstücke des gotischen Turmes das Symbol des Evangelisten Matthäus, um 1400. (Lichtbild P. Kroupa)

4. St. Peters und Paulskirche in Říčany, Wandbemalung des ehemaligen Eintrittsraumes, Christus auf dem Ölberg, um 1400. (Lichtbild P. Kroupa)

5. St. Peters und Paulskirche in Říčany, Wandbemalung des ehemaligen Eintrittsraumes, Band mit Aposteln, um 1400. (Lichtbild P. Kroupa)

6. St. Peters und Paulskirche in Říčany, Bemalung des Innenteiles des Bogens beim Eintritt vom Vorraum in das Kirchenschiff, Halbfigur mit Kopf verhüllt mit Schleier, um 1400. (Lichtbild P. Kroupa)

7. St. Peters und Paulskirche in Říčany, Bemalung des Innenteiles des Bogens beim Eintritt vom Vorraum in das Kirchenschiff, Halbfigur des Königs, um 1400. (Lichtbild P. Kroupa)

8. St. Peters und Paulskirche in Říčany, Bemalung des Innenteiles des Bogens beim Eintritt vom Vorraum in das Kirchenschiff, Halbfigur eines bärtigen Mannes, um 1400. (Lichtbild P. Kroupa)

## KOSTEL MATKY BOŽÍ (SV. VAVŘINCE) V NOVÉM BYDŽOVĚ - DODATEK

KAREL KUČA

V prvním čísle Průzkumů památek byl otištěn můj článek o novobydžovském kostele, z něhož vinou počítačového zpracování vypadl poznámkový aparát. Následující poznámka chce proto tento nedostatek alespoň zčásti napravit.

Průzkum kostela jsem prováděl v roce 1988 v rámci projektu Architektura a společnost Pocidlini. Za účinnou pomoc při průzkumu a řadu cenných upozornění děkuji Jaroslavu Prokopovi, řediteli Městského muzea v Novém Bydžově.

Novobydžovskému kostelu se dosud nedostalo jiného souborného zpracování. Stručný popis je v Uměleckých památkách Čech (K - O), ed. E. Poche a kol., Praha 1978. Kostel chybí i v novějších syntézách: Kuthan, J. (ed), Umění doby posledních Přemyslovců, Roztoky u Prahy 1982, či Dějiny českého výtvarného umění I/1, 2, 1984. Citace listin a údaje pramenné povahy jsou čerpány z následujících prací, z nichž nejdůležitější je rozsáhlé dílo J. Kašpara, Paměti o věcech duchovních v královském věnném městě Novém Bydžově. In: Výroční zprávy reálného gymnasia v Novém Bydžově 1900, 1901, 1902, 1903, souborné vydání Nový Bydžov 1904. Z dalších prací: Kniha svědomí města Nového Bydžova z let 1311 - 1470. S výsadami a akty o výkupu svobody, edit. J. Kapras, Nový Bydžov 1907, Kašpar, J., Slechtíci rodové v Novém Bydžově, in: Památky archeologické XXI/1904, s. 279, 1901, s. 32, 1902, s. 4. Sedláček, A., Místopisný slovník historický království Českého, Praha 1908. Poznátka o středověké omítce kostela přinesl V. Mencl, Výtvarný vývoj středověkých omítek, Praha 1968. Některé dílčí údaje viz též J. Prokop, Přehled kulturních památek města a integrovaných obcí. Městské muzeum Nový Bydžov 1984, cyklostyl. K charakteru architektury doby Václava II.: J. Kuthan (ed.), Umění doby posledních Přemyslovců, Roztoky u Prahy 1982.